

INFORMACJE NA TEMAT WYBORÓW REGIONALNYCH I SAMORZĄDOWYCH W 2025 r.

Wybory regionalne i samorządowe w Finlandii odbędą się w **niedzielę, 13 kwietnia 2025 r.** Wybory regionalne i samorządowe odbywają się co cztery lata w celu dokonania wyboru rad gmin i rad regionalnych dla regionów opieki społecznej.

Finlandia jest podzielona na gminy, które na mocy konstytucji (731/1999) mają własne samorządy. Gmina jest odpowiedzialna za świadczenie podstawowych usług dla wielu swoich mieszkańców. Najwyższą władzę decyzyjną w gminie sprawuje rada wybierana w wyborach.

Konstytucja stanowi również, że na obszarze administracyjnym większym niż gmina istnieje przewidziany przez prawo samorząd. W 2021 r. w Finlandii utworzono 21 samorządowych regionów opieki społecznej, które przejęły od gmin odpowiedzialność za organizację opieki społecznej, opieki zdrowotnej i ratownictwa. W regionie opieki społecznej najwyższą władzę decyzyjną sprawuje wybierana w wyborach rada regionalna.

Wybory regionalne i samorządowe nie odbywają się w regionie Wysp Alandzkich. Mieszkańcy miasta Helsinki są uprawnieni do głosowania tylko w wyborach samorządowych, ponieważ Helsinki nie są częścią żadnego regionu opieki społecznej.

Prawo do głosowania – kto może głosować?

Aby móc oddać głos w wyborach regionalnych i samorządowych musi Pan/Pani mieć ukończone 18 lat w dniu wyborów (13 kwietnia 2025 r.).

Musi Pan/Pani również posiadać gminę zamieszkania w Finlandii na następujących warunkach:

- Obywatel Finlandii lub innego kraju Unii Europejskiej, Islandii lub Norwegii musi mieć zarejestrowane zamieszkanie w gminie w Finlandii najpóźniej do 21 lutego 2025 r. włącznie.
- W przypadku obywateli innych krajów, rejestracja zamieszkania w gminie w Finlandii musi być dokonywana nieprzerwanie przez okres co najmniej dwóch lat do dnia 21 lutego 2025 r. włącznie.

Gmina zamieszkania jest określana na podstawie ustawy o gminach zamieszkania (210/1994). Gminą zamieszkania jest zazwyczaj gmina, w której Pan/Pani mieszka.

W przypadku wyborów regionalnych i samorządowych w 2025 r., jest Pan/Pani uprawniony/-a do głosowania w gminie i w regionie opieki społecznej gminy, która jest wpisana jako Pana/Pani gmina zamieszkania w Systemie Informacji o Ludności w dniu 21 lutego 2025 r. o godz. 24:00.

W razie potrzeby można sprawdzić informacje nt. gminy zamieszkania w Urzędzie Danych Cyfrowych i Populacyjnych.

W wyborach samorządowych można głosować tylko na kandydata z własnej gminy. W wyborach regionalnych można głosować tylko na kandydata z własnego regionu opieki społecznej.

W Finlandii głosowanie w wyborach jest dobrowolne.

Powiadomienie o prawie do głosowania jest wysyłane do wszystkich osób uprawnionych do głosowania

Przed wyborami, Urząd Danych Cyfrowych i Populacyjnych utworzy rejestr wyborców, w którym znajdą się wszystkie osoby uprawnione do głosowania w wyborach regionalnych i samorządowych. Nie ma potrzeby oddzielnej rejestracji.

Najpóźniej do dnia **20 marca 2025 r.** włącznie, Urząd Danych Cyfrowych i Populacyjnych prześle osobom uprawnionym do głosowania powiadomienie o prawie do głosowania. Powiadomienie o prawie do głosowania zostanie przesłane wyłącznie drogą elektroniczną wtedy, gdy wyborca ma już aktywowane usługi przesyłania wiadomości w systemie Suomi.fi (więcej informacji można znaleźć na stronie www.suomi.fi/viestit).

Powiadomienie o prawie do głosowania zawiera instrukcje dotyczące sposobu głosowania, listę lokali wyborczych znajdujących się w pobliżu miejsca zamieszkania oraz informacje na temat prawa do głosowania. Do lokalu wyborczego nie trzeba zabierać ze sobą powiadomienia o prawie do głosowania, wystarczy jedynie dowód tożsamości. Należy jednak zabrać ze sobą powiadomienie o prawie do głosowania, jeżeli głosuje się w jakiejś instytucji lub za granicą.

Kwalifikowalność – kto może być kandydatem?

Może Pan/Pani kandydować w *wyborach samorządowych*, jeżeli

- Pana/Pani gmina zamieszkania znajduje się na terenie gminy, w której Pan/Pani kandyduje oraz
- ma Pan/Pani prawo do głosowania w wyborach samorządowych w jakiegokolwiek gminie w Finlandii.

Może Pan/Pani kandydować w *wyborach regionalnych*, jeżeli

- Pana/Pani gmina zamieszkania znajduje się na terenie regionu opieki społecznej, w którym Pan/Pani kandyduje oraz
- ma Pan/Pani prawo do głosowania w wyborach regionalnych w jakimkolwiek regionie opieki społecznej.

Jednak niektórzy urzędnicy państwowi wymienieni w ustawie o sektorze opieki społecznej i ustawie o gminach, a także wyżsi urzędnicy i pracownicy regionu opieki społecznej lub gminy, nie są uprawnieni do kandydowania w wyborach.

Kandydatami nie mogą być również osoby, które na mocy decyzji sądowej nie kwalifikują się do kandydowania.

Nominowanie kandydatów

W wyborach regionalnych i samorządowych kandydaci mogą być nominowani przez

- zarejestrowane partie
- osoby uprawnione do głosowania, które powołały stowarzyszenie wyborców.

Kandydaci w wyborach regionalnych i samorządowych są nominowani oddzielnie.

Partie decydują o własnych kandydatach zgodnie ze swoim regulaminem. Jeżeli chce Pan/Pani kandydować z ramienia partii, musi Pan/Pani uzgodnić to z partią.

W wyborach samorządowych, w celu powołania stowarzyszenia wyborców, potrzebnych jest dziesięciu mieszkańców gminy uprawnionych do głosowania w wyborach samorządowych. Jednak w małych gminach do utworzenia stowarzyszenia wyborców potrzeba tylko trzech lub pięciu mieszkańców.

W wyborach regionalnych do utworzenia stowarzyszenia wyborców potrzebnych jest 50 uprawnionych do głosowania mieszkańców tego samego regionu opieki społecznej.

Wnioski o kandydowanie składa się do Regionalnej Komisji Wyborczej każdego regionu opieki społecznej w przypadku wyborów regionalnych oraz do Centralnej Komisji Wyborczej każdej gminy w przypadku wyborów samorządowych.

Każdy oficjalnie zatwierdzony kandydat ma swój własny numer kandydata. Jeżeli ta sama osoba kandyduje zarówno w wyborach regionalnych, jak i samorządowych, będzie on(a) miał(a) inny numer kandydata w wyborach regionalnych i inny numer kandydata w wyborach samorządowych. W przypadku i jednych, i drugich wyborów, sporządzana jest lista kandydatów drukowana na papierze, na której kandydaci są zestawieni w kolejności numerycznej.

Listy kandydatów zostaną sporządzone 13 marca 2025 r. i będą dostępne m.in. w lokalach wyborczych oraz na stronie internetowej Ministerstwa Sprawiedliwości poświęconej wyborom (www.vaalit.fi).

Jak głosować

Głosować można albo w dniu wyborów, w niedzielę 13 kwietnia 2025 r., albo we wcześniejszym głosowaniu, przed dniem wyborów.

Może Pan/Pani głosować we wszystkich lokalach wyborczych jednocześnie, zarówno w wyborach regionalnych, jak i samorządowych. Jeżeli Pan/Pani chce, może Pan/Pani również głosować tylko w jednym wyborach.

I w jednym, i w drugich wyborach można oddać głos tylko raz.

W wyborach regionalnych głosuje się za pomocą fioletowej karty do głosowania, a w wyborach samorządowych – za pomocą białej.

Wcześniejsze głosowanie:

Wcześniejsze głosowanie rozpoczyna się **w środę, 2 kwietnia 2025 r.**

Wcześniejsze głosowanie kończy się **w sobotę, 5 kwietnia 2025 r.** za granicą i **we wtorek, 8 kwietnia 2025 r.** w Finlandii.

W trakcie wcześniejszego głosowania lokale wyborcze mogą mieć różne godziny otwarcia.

Może Pan/Pani oddać głos w dowolnym publicznym lokalu wyborczym w Finlandii lub za granicą.

Informacje na temat publicznych lokali wyborczych, w tym ich lokalizacji i godzin otwarcia, można znaleźć na przykład w załączniku do powiadomienia o prawie do głosowania oraz na stronie www.vaalit.fi.

Oprócz publicznych lokali wyborczych przeznaczonych do wcześniejszego głosowania, może Pan/Pani oddać swój głos przed dniem wyborów w ograniczonej liczbie instytucji, takich jak szpitale, jednostki opieki społecznej, garnizony wojskowe i zakłady karne lub na pokładach fińskich statków pozostających na wodach terytorialnych poza obszarem Finlandii. W pomieszczeniach różnych instytucji głosować mogą jedynie osoby tam leczone lub rekrutowane; na pokładzie statku głosować może wyłącznie personel statku.

Wyborca, dla którego dotarcie do lokalu wyborczego jest zbyt trudne, może wziąć udział we wcześniejszym głosowaniu, oddając głos w domu. Aby zagłosować z domu, należy zarejestrować się w Centralnej Komisji Wyborczej w swojej gminie najpóźniej w dniu 1 kwietnia 2025 r. do godziny 16:00.

Alternatywnie, jeżeli przebywa Pan/Pani za granicą przez cały okres trwania głosowania i w dniu wyborów, może Pan/Pani zagłosować drogą korespondencyjną z zagranicy.

Aby zagłosować drogą korespondencyjną, należy zamówić materiały do głosowania na *adres za granicą* w serwisie zamówień Ministerstwa Sprawiedliwości (www.vaalit.fi/kirjeaanestys).

Głosowanie w dniu wyborów:

Głosowanie w dniu wyborów odbędzie się w **niedzielę, 13 kwietnia 2025 r. w godzinach od 9:00 do 20:00.**

W dniu wyborów może Pan/Pani głosować wyłącznie w lokalu wyborczym w swojej gminie, który jest oznaczony na przesłanym powiadomieniu o prawie do głosowania.

Bardziej szczegółowe instrukcje dotyczące głosowania można znaleźć w powiadomieniu o prawie do głosowania, na stronie www.vaalit.fi lub uzyskać je od urzędników w lokalu wyborczym.

Informacje dodatkowe

- Aby uzyskać więcej informacji na temat wyborów, należy skontaktować się z Centralną Komisją Wyborczą w swojej gminie.
W przypadku pytań dotyczących indywidualnych praw do głosowania, należy skontaktować się z Urzędem Danych Cyfrowych i Populacyjnych.
Dane kontaktowe obu instytucji można znaleźć w powiadomieniu o prawie do głosowania.
- Adresy i godziny otwarcia lokali wyborczych, w których odbędzie się wcześniejsze głosowanie, instrukcje dotyczące głosowania korespondencyjnego, informacje o kandydatach i inne informacje na temat

wyborów można znaleźć na stronie internetowej Ministerstwa Sprawiedliwości pod adresem **www.vaalit.fi**.